

ਯੁਵਾ ਸਾਹਿਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਰੀ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਸਰੋਕਾਰ 'ਤੇ ਹੋਈ ਚਰਚਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 12 ਫ਼ਰਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਤ ਸਦਨ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ **ਯੁਵਾ ਸਾਹਿਤੀ** ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਨਾਰੀ-ਕਾਵਿ: ਨਵੇਂ ਸਰੋਕਾਰ' ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਖੋਜਾਰਥੀ ਕਿਰਨ ਪਾਹਵਾ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖੋਜਾਰਥੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਖੋਜਾਰਥੀ ਸਿਮਰਨ ਅਕਸ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਖੋਜਾਰਥੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸਨ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਦਿਆਂ ਸਦਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਯੁਵਾ ਸਾਹਿਤੀ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਥੇ ਆਦਰਸ਼ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਸੰਤੁਲਿਤ ਪਹੁੰਚ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ। ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਨਾਰੀ ਕਾਵਿ ਉੱਪਰ ਆਪਣੇ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ 'ਚ ਵਰਣਿਤ ਅਜੋਕੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਦਾ ਨਾਰੀ-ਕਾਵਿ, ਨਿੱਜੀ ਰੋਣੇ-ਧੋਣੇ ਜਾਂ ਮਰਦ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਿਆਨ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ-ਮਿਥਿਹਾਸ ਨੇ ਨਾਰੀ ਲਈ ਜੋ ਦਾਇਰੇ ਮਿੱਥ ਲਏ, ਸੁਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਨਾਰੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਝਾਕਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਸਪੇਸ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ਿਆ ਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪੇਸ਼ ਆਈਆਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਠਾਇਆ ਵੀ ਹੈ। ਕਿਰਨ ਪਾਹਵਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਨਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਇਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇਪਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣੇ ਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਕਰੇ ਫਿਰ ਉਸ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰ ਆਪੇ ਖੁੰਢੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਰੀ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵਧੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰਕ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਤਜ਼ਰਬੇ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਸਿਮਰਨ ਅਕਸ ਨੇ ਨਾਰੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਨਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਨਾਰੀ ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਬਗ਼ਾਵਤੀ ਸੁਰਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਾਰੀ-ਕਾਵਿ 'ਚ ਔਰਤ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉਘੜਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉਸਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਪਾਸਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸਨੂੰ ਨਾਰੀ ਦੀ ਅਤੀਤ ਦੀ ਨਿਰਭਰ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਘੜਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ 'ਚ ਡਾ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਚਰਚਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਵਕਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਵਕਤਿਆਂ ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਤਹਿਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।